

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด

ว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีความผิดทางวินัยซึ่งมีวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างไปจากการดำเนินคดีอาญา ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีความผิดทางวินัยเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงสมควรให้มีระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“รองอธิบดีอัยการ” หมายความว่า รองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“หัวหน้าพนักงานอัยการ” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีประจำศาลชั้นต้นหรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“ผู้กลั่นกรองงาน” หมายความว่า พนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมาซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กลั่นกรองงาน

“พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน” หมายความว่า พนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือคณะทำงาน ผู้ได้รับการส่งจ่ายสำนวนให้ดำเนินคดีความผิดทางวินัยตามที่ได้รับมอบหมาย และให้หมายความรวมถึงผู้กลั่นกรองงานด้วย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยอยู่ในบังคับบัญชาหรือภายใต้การกำกับดูแล

“การดำเนินคดี” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

“สำนักงานคดี” หมายความว่า สำนักงานคดีที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา

ข้อ ๔ อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ อัยการสูงสุดเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๖ เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบนี้ เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว อาจดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๗ สำนักวน สารบบ แบบพิมพ์ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีความผิดทางพินัย ให้เป็นไปตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๘ อธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผน จัดองค์กรบริหารงานบุคคล อำนาจการ ประสานงาน การปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด รองจากอธิบดีอัยการ มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการ ประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดและอธิบดีอัยการ

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการ ประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ และรองอธิบดีอัยการ

ข้อ ๙ การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดแบ่งภาระหน้าที่ หรือมอบหมายงานให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

การเรียกคืนสำนวน การเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดี หรือการโอนสำนวน จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นกรณีที่จะเสียความเป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยสุจริต รวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ให้ผู้บังคับบัญชาเรียกคืนสำนวนหรือโอนสำนวนโดยเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน แล้วให้รายงานอธิบดีอัยการหรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกสำนวนคดีหนึ่งคดีใดที่อยู่ในเขตอำนาจมาตรวจสอบพิจารณาหรือดำเนินคดีเสียเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดดำเนินคดีแทนก็ได้ และในกรณีที่เห็นควรกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้เสนอผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ในกรณีมีความจำเป็นจะต้องหาหรือในปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หรือไปยังอัยการสูงสุด โดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ ๑๒ ในการดำเนินคดี หากพบข้อบกพร่องหรือช่องว่างของกฎหมาย ให้พนักงานอัยการรับรายงานพร้อมด้วยความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขโดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ไม่ว่าคดีจะเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๒

กระบวนการก่อนฟ้องคดี

ข้อ ๑๓ ก่อนรับสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบุคคลและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

เมื่อได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยแล้ว ให้ดำเนินการลงรับสำนวนเข้าไว้ในสารบบคดีความผิดทางพินัยในวันที่รับสำนวน และให้ส่งจ่ายสำนวนโดยเร็ว

ข้อ ๑๔ หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาและต้องลงชื่อในคำสั่งพร้อมวัน เดือน ปีที่ส่ง แม้จะส่งจ่ายให้ตนเองก็ตาม และการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

กรณีที่คำสั่งหรือระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติเป็นกรณีเฉพาะเรื่องไว้ การคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยในกรณีไม่อยู่ในเขตอำนาจของสำนักงานคดีนั้น ให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีนั้นส่งสำนวนคดีคืนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการสำนักงานคดีที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ

ข้อ ๑๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว พนักงานอัยการต้องพิจารณาสำนวนคดีให้เสร็จสิ้นกระแสความด้วยความรอบคอบและรวดเร็ว แล้วจึงมีความเห็นและคำสั่ง

ข้อ ๑๖ กรณีพนักงานอัยการเห็นว่าการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานอัยการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเป็นผู้พิจารณาสั่ง และให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้พนักงานอัยการพิจารณาเรื่องเงื่อนไขระดับคดีก่อน และพนักงานอัยการพิจารณาถึงระดับความผิดทางพินัยในคดีตลอดระยะเวลาการดำเนินคดีเงื่อนไขระดับคดี ได้แก่

(๑) ผู้กระทำความผิดทางพินัยถึงแก่ความตาย

(๒) เมื่อได้มีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือมีการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๓) เมื่อการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญาซึ่งความผิดอาญาเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว

(๔) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดทางพินัยเช่นนั้น

(๕) เมื่อคดีขาดอายุความ

(๖) มีเหตุคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติตามกฎหมาย

กรณีที่คดีใดมีเงื่อนไขระดับคดีในวรรคสอง ให้พนักงานอัยการส่งคดีว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะ ... (ระบุเงื่อนไขระดับคดีหรือเหตุตามกฎหมาย) ...”

การส่งยุติการดำเนินคดีในวรรคสาม ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง

เมื่อมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามวรรคสามแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งยุติการดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว

ถ้าความปรากฏภายหลังว่าเหตุในการออกคำสั่งตามข้อนี้ไม่ถูกต้องหรือมีเหตุที่ต้องเพิกถอนคำสั่งให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น

ข้อ ๑๘ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศาลทราบ

ถ้าความปรากฏต่อศาลเองว่าคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและศาลได้สอบถามพนักงานอัยการให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงให้ศาลทราบ

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีหรือมีคำพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติตามข้อ ๑๗ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี แต่ถ้าเห็นว่ามิใช่กรณีตามข้อ ๑๗ ให้อุทธรณ์ต่อไป

ข้อ ๑๙ พนักงานอัยการต้องทำความเห็นในสำนวนคดีความผิดทางพินัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยระบุวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(๒) การพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนว่าเป็นพยานหลักฐานซึ่งน่าจะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ รวมทั้งคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) แนวทางการดำเนินคดีจากพยานหลักฐาน คำให้การของผู้ถูกกล่าวหา และข้อกฎหมายจะทำให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

(๔) คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามฐานความผิดและบทกฎหมาย

ข้อ ๒๐ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย การพิจารณาฐานความผิดย่อมพิจารณาจากการกระทำที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกล่าวหา หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางพินัยฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบทและความผิดทางพินัยฐานอื่นนั้นเป็นกฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดทางพินัยฐานอื่นที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าตามที่พนักงานอัยการได้พิจารณาไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพร้อมด้วยเหตุผล และหากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีความเห็นประการใด ให้พนักงานอัยการดำเนินการไปตามนั้น

หากพนักงานอัยการพิจารณากรกระทำดังกล่าวแล้วเห็นว่า เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นความผิดทางพินัยตามที่กล่าวหา แต่เป็นความผิดอาญา

(๒) เป็นความผิดอาญาฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา และความผิดอาญาฐานอื่นนั้นเป็นความผิดที่ไม่อาจเปรียบเทียบได้

(๓) เป็นความผิดอาญาฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญา ทั้งนี้ หากเป็นกรณี (๑) หรือ (๒) ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยพร้อมแจ้งเหตุผลแห่งการคืนสำนวนนั้นแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบด้วยว่าพนักงานอัยการได้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไปแล้ว

ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นความผิดทางพินัย ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีอาญาแก่พนักงานสอบสวน และให้มีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางพินัยฐานอื่น ด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

ข้อ ๒๒ ข้าราชการอัยการชั้น ๔ ข้าราชการอัยการชั้น ๕ และข้าราชการอัยการชั้น ๖ ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีความผิดทางวินัยใด ให้ดำเนินคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ และเมื่อสั่งคดีแล้วให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ กรณีมีคำสั่งฟ้องให้เสนอความเห็นและคำสั่งพร้อมด้วยร่างคำฟ้อง

การเสนอเพื่อทราบ ให้เสนอก่อนยื่นคำฟ้อง เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการมีความเห็นและคำสั่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจเสนอเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้อง เช่น คดีจะขาดอายุความฟ้องร้อง หรือเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย ให้เสนอเพื่อทราบภายหลังยื่นคำฟ้องโดยเร็ว

ข้อ ๒๓ ข้าราชการอัยการชั้น ๒ และข้าราชการอัยการชั้น ๓ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีความผิดทางวินัยใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอผู้ก้ำนกรองงาน โดยให้ผู้ก้ำนกรองงานสั่งคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ แต่ต้องเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของข้อ ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กรณีที่สำนักงานอัยการใดไม่มีผู้ก้ำนกรองงาน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้และมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจรอได้ ให้ทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

กรณีมีคำสั่งฟ้อง ให้เสนอความเห็นและคำสั่งพร้อมด้วยร่างคำฟ้อง

ในการส่งจ่ายสำนวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการระบุชื่อผู้ก้ำนกรองงานในการส่งจ่ายสำนวนคดีความผิดทางวินัยให้พนักงานอัยการด้วย

ข้าราชการอัยการชั้น ๑ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งจ่ายสำนวนคดีที่เหมาะสมกับสถานภาพ โดยระบุชื่อพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ร่วมตรวจสำนวนด้วย ทั้งนี้ เมื่อข้าราชการอัยการชั้น ๑ ตรวจสำนวนแล้ว ให้ทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป

ข้อ ๒๔ ในกรณีมีคำสั่งฟ้อง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง เว้นแต่กรณีจำเป็นและเร่งด่วน ให้พนักงานอัยการผู้มีอาวุโสถัดลงมาเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ในกรณีที่มีคำสั่งตั้งคณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี ให้หัวหน้าคณะทำงานหรือผู้ที่คณะทำงานมอบหมายเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ข้อ ๒๕ ก่อนฟ้องคดีความผิดทางวินัยต่อศาล หากผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหา ยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมหรือหนังสืออื่นใดต่อพนักงานอัยการ โดยกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้พนักงานอัยการรับคำร้องขอความเป็นธรรมดังกล่าวไว้พิจารณาโดยให้คำนึงถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันสำคัญแก่คดีที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา

หากประเด็นตามหนังสือดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง เป็นประเด็นที่ปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นที่แน่ชัดจากพยานหลักฐานในสำนวนแล้ว หรือเป็นประเด็นที่ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือเป็นประเด็นที่ผู้ร้องเคยขอความเป็นธรรมและพนักงานอัยการได้เคยพิจารณาไว้แล้ว หรือการยื่นหนังสือมีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า ให้ทำบันทึกข้อความเสนอความเห็นพร้อมเรื่องร้องขอความเป็นธรรมเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่งยุติเรื่องร้องขอความเป็นธรรมนั้น

หากประเด็นตามหนังสือดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามข้อ ๑๖ ต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่ต้องกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งแล้วให้รายงานอธิบดีอัยการเพื่อทราบ

ข้อ ๒๖ กรณีปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยผู้ถูกกล่าวหาผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการเพื่อส่งไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาอันนั้นโดยเร็ว

กรณีมีคำสั่งฟ้องแล้ว หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีคำสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหาผิดตัว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนรีบดำเนินการเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาอันนั้นโดยเร็ว โดยไม่ถือว่าเป็นการกลับความเห็นหรือคำสั่งเดิม

ภายหลังยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว หากปรากฏว่าเป็นการยื่นฟ้องจำเลยผิดตัว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนรีบดำเนินการเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณามีคำสั่ง และเมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ถอนฟ้อง ให้พนักงานอัยการดำเนินการถอนฟ้องคดีที่เกี่ยวกับจำเลยนั้นโดยเร็ว โดยให้ถือว่ามีคำสั่งให้ถอนฟ้องของหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นที่สุด และให้มีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบต่อไป

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้รีบแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องพร้อมเหตุผลและส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ และทำความเข้าใจแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ ให้เสนอสำนวนพร้อมความเห็นแย้งไปยังหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่ฟ้องของหัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนพร้อมความเห็นแย้งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนพร้อมความเห็นแย้งไปยังอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการผู้ได้รับมอบหมายเพื่อชี้ขาด

ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ให้พนักงานอัยการฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไปก่อน

เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ

หมวด ๓

กระบวนการภายหลังมีคำสั่งฟ้อง

ข้อ ๒๘ ในการบรรยายฟ้องให้นำหลักในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และพนักงานอัยการควรยึดหลักต่อไปนี้ด้วย

(๑) ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้ถ้อยคำโดยกระชับไม่ฟุ่มเฟือย แต่ต้องไม่ขาดข้อความจนเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้หรือไม่ทราบว่าจะต่อสู้คดีได้อย่างไร

(๒) บรรยายข้อเท็จจริงให้ครบองค์ประกอบความผิดและบทกฎหมายที่ฟ้อง ในกรณีที่การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรม ให้บรรยายฟ้องแยกแต่ละกรรมเป็นแต่ละข้อให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยทุกกรรม

(๓) เมื่อเห็นสมควรและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้บรรยายข้อเท็จจริงในสำนวนคดีความผิดทางพินัยที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่จำเลยเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือให้จำเลยทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์

ข้อ ๒๙ การระบุฐานความผิดในคำฟ้อง ให้ระบุฐานความผิดที่ฟ้องให้ครบถ้วนและใช้ฐานความผิดหรือองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ ๓๐ ในกฎหมายบางฉบับ นอกจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายนั้นแล้วยังมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ออกตามกฎหมายนั้น อันเป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัติที่ทำให้เกิดความผิดแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอีกด้วย พนักงานอัยการต้องบรรยายไว้ในฟ้องด้วยว่าจำเลยได้ทราบกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๓๑ ในการฟ้องคดีความผิดทางพินัย พนักงานอัยการจะฟ้องคดีโดยมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

หมวด ๔

กระบวนการภายหลังศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๓๒ เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยตามฟ้อง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอสำนวนพร้อมด้วยรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และความเห็นชั้นศาลพิพากษตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็วเพื่อพิจารณามีคำสั่งอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายต่อไป

กรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา หรือพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เต็มตามฟ้องหรือมีคำสั่งยกคำร้องทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งพร้อมเสนอสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้น คำเบิกความพยานโจทก์ จำเลย และเอกสารหลักฐาน

ที่โจทก์จำเลยอ้างศาลในคดีไปยังหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว แต่ในกรณีที่เป็นคำสั่งฟ้องของอธิบดีอัยการ หรือรองอธิบดีอัยการผู้ได้รับมอบหมาย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นและเสนอสำนวนไปยังอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณามีคำสั่งอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายต่อไปโดยเร็ว

การทำความเห็นตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ระบุข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เห็นด้วยหรือโต้แย้งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น โดยมีรายละเอียดในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพอสมควร

คดีที่จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ โดยละเอียดว่าได้รับสำเนาอุทธรณ์จากศาลเมื่อใด และให้มีความเห็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว เพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ออกคำสั่งอุทธรณ์หรือให้แก่อุทธรณ์ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนรับผิดชอบในการทำคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำแก้อุทธรณ์ แล้วดำเนินการยื่นคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำแก้อุทธรณ์ต่อไป

ข้อ ๓๔ การบังคับคดีผู้กระทำความผิดทางพินัยตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

นารี ตันตเสถียร

อัยการสูงสุด